

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

- Jméno a příjmení studenta:* **Alena Petrášová**
Studijní obor: Speciální pedagogika
Oponent bakalářské práce: Mgr. Tomáš Kohoutek
Katedra: KPP
Název bakalářské práce: **Syndrom vyhoření u zaměstnanců v Domově seniorů ve Vojkově**
- Volba tématu:*
1. Mimořádně aktuální
 2. Aktuální pro danou oblast
 - 3. Užitečné a prospěšné**
 4. Standardní úroveň
 5. Neobvyklé
- Cíl práce a jeho naplnění:*
1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
 - 2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn**
 3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
 4. Nevhodně zvolený cíl
- Struktura práce:*
1. Originální – zdařilá
 - 2. Logická – systémová**
 3. Logická – tradiční
 4. Pro dané téma tradiční
 5. Pro dané téma nevhodná
- Práce s literaturou:*
1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
 2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny
 - 3. Dobrá, běžně dostupné prameny**
 4. Slabá, zastaralé prameny
- Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):*
1. Mimořádné, funkční
 - 2. Velmi dobré, funkční**
 3. Odpovídá nutnému doplnění textu
 4. Nedostačující
- Přínosy bakalářské práce:*
1. Originální, inspirativní názory
 2. Ne zcela běžné názory
 - 3. Vlastní názor argumentačně podpořený**
 4. Vlastní názor chybí
- Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:*
- 1. Práci lze uplatnit v praxi**
 - 2. Práci lze uplatnit ve výuce**
 3. Vhodná pro publikování
 4. Práci nelze příliš využít ani v praxi ani při výuce
- Formální stránka:*
1. Výborná
 - 2. Velmi dobrá**
 3. Přijatelná
 4. Nevyhovující

Jazyková stránka:

1. Stylistika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

Zásadní připomínky k bakalářské práci:

1. nemám

2. mám tyto:

Další

hodnocení:

Autorka si pro svou bakalářskou práci zvolila téma, o němž správně uvádí, že reprezentuje známý biopsychosociální fenomén, který je široce reflektován, ale v praxi mnohdy podceňován. Tento paradox se k syndromu vyhoření skutečně pojí, otázkou ale zůstává, nakolik práce přispěla k jeho vyřešení, byť v kontextu konkrétního jednotlivého pracoviště.

Práci rozhodně nelze upírat logickou stavbu, autorka referuje o relevantních tématech – oceňují především pozornost věnovanou specifickým zátěžovým faktorům, spjatým s prací v domově pro seniory. Nezanedbává však ani obecnější teoretické otázky – zmiňuje se o pojetí syndromu vyhoření jako stavu a jako procesu, vymezuje syndrom vůči jiným podobným jevům (např. vůči únavě a depresi), krátce srovnává situaci v ČR a v sousedních zemích, věnuje se příčinám, příznakům, průběhu a prevenci na rovině individuální a organizační (podrobněji např. možnostem supervize). Píše srozumitelně, čtenář může ocenit například historické, biblické a mytologické příklady. Z možností psychoterapie zmiňuje jmenovitě logoterapii, což na jednu stranu oceňuji, na druhou stranu se jedná o poněkud disproportionální pasáž vzhledem k dalším terapeutickým směrům.

Dílčí nedostatky vyplývají ze snad až přílišné stručnosti i ze zmíněné snahy o přístupné, místy až lidové pojetí. Některé pasáže působí díky zkratkovitosti neobratně – až s tragikomickým nádechem („...Končím. Chci klid, nemuset nic řešit. Chci zemřít.“ ...Jsou to slova, která člověk se syndromem vyhoření dříve či později vysloví“ - s. 12). Jako celek je však teoretická část práce čtivá, kromě nezbytných základní informací obsahuje řadu zajímavých údajů (např. o diagnostice syndromu vyhoření v ČR a kulturním kontextu možného podceňování této diagnózy). Vzhledem k zaměření výzkumné části práce vhodně věnuje pozornost jak individuálním, tak organizačním oklnostem vzniku, prevence i léčby syndromu vyhoření.

Autorka uvádí, že empirická část práce sleduje obecný cíl „zmapovat míru náchylnosti k syndromu vyhoření u zaměstnanců v Domově pro seniory ve V. K tomuto záměru jsou zaměstnanci rozděleni... do čtyř skupin, podle pracovních úseků...“ a klade si otázku, zda existuje rozdíl mezi těmi, kteří jsou v přímém kontaktu s klienty a ostatními zaměstnanci. K jejímu zodpovězení mají sloužit údaje z dotazníku Inventář projevů syndromu vyhoření. Další dílčí cíle výzkumu směřují k preferovaným postupům prevence u zaměstnanců a k návrhu dalších možností. Zde autorka vychází především ze stručných rozhovorů se zaměstnanci a z podrobnějšího rozhovoru s vedoucí sociální pracovnící.

Návratnost dotazníků byla zhruba 70 %, autorka bohužel neuvádí, jak se návratnost lišila podle profesních skupin, jejichž výsledky popisuje zvlášť. Při interpretaci vychází z porovnání tří možných ukazatelů střední hodnoty (modus, medián, průměr), teprve v závěru práce však reflektuje, co mohou znamenat rozdílné hodnoty těchto ukazatelů. Její pojetí je správné, krátkou konzultací se statistikem si však mohla ušetřit práci a prospět i lepší interpretaci získaných údajů. Její zamyšlení nad významem údajů nicméně oceňuji.

Rozhovory vedla při vracení dotazníků a je zřejmé, že nad hloubkou přavázily časové možnosti a snad i snaha zaměstnance dále příliš nezátěžovat. Údaje využívá k výčtu forem prevence syndromu vyhoření, upozorňuje na překvapivé odpovědi i na absenci očekávaných výsledků (např. jen jednou byla zmíněna opora ve spolupracovnících), do dalších pokusů o interpretaci se však nepouští. Rovněž se nepokouší konfrontovat údaje z obou zdrojů (dotazník, rozhovor) od jednotlivých respondentů.

K plasticitě obrazu pracoviště přispívá podrobnější rozhovor se sociální pracovnící, který však navzdory nesporné informační hodnotě zůstává ojedinělým zdrojem a rovněž příliš nepřekračuje úroveň asociování na dané téma.

Bez podrobnějšího komentáře zůstává i překvapivý výsledek dotazníkového šetření, kdy THP vykazovali vyšší míru syndromu vyhoření než pečující.

Výzkum proto působí rozpačitě – autorka na začátku diskuse sama uvádí, že „...existuje rozdíl mezi mírou náchylnosti k syndromu vyhoření u zaměstnanců v přímé péči a ostatních pracovníků zařízení. I přesto, že se hodnoty moc neliší...“ (s. 47). Příjemné překvapení poskytují oddíly 4.2 a 4.3, kde autorka, byť na základě skromných výsledků, systematicky

reflektuje otázky supervize, organizační kultury a podpůrného prostředí, praktické otázky systému služeb a stáží, i zdánlivě banální „socializační“ aktivity (společné opékání buřtů, hrabání listí), věnuje se možnostem dobrovolnictví i chybějícím tématům – jako je možnost pořádat zážitkové kurzy nebo semináře.

Lze shrnout, že prostředky, jichž autorka používá (a následně i informace, s nimiž pracuje), jsou sice dosti skromné a není zřejmé, zda je autorčin styl výklad rovněž projevem skromnosti, nebo spíše neochoty zjišťovat a uvádět více informací, nedopouští se však žádných hrubých zkreslení a projevuje porozumění řešené problematice.

Gramaticky ani stylisticky není text ideální, nedostatky mají však spíše povahu pouhých neobratností, nikoli chyb, která by narušovaly logiku práce.

Navrhuji proto hodnocení „velmi dobře“, pokud autorka v rámci obhajoby uspokojivě zodpoví následující otázky:

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě:

1. ano
2. ne

Navrhovaná klasifikace:

1. výborně
2. **velmi dobře**
3. dobře
4. nevyhověl

Otázky k ústní obhajobě práce:

- 1) Jaké mohou být příčiny překvapivě vyšší náchylnosti THP k syndromu vyhoření?
- 2) Jaké výhody skýtá individuální supervize oproti supervizi skupinové?
- 3) Existují nějaké možnosti posilování role pracovního týmu v prevenci syndromu vyhoření? Pokud ano, jaké? Může být úroveň týmové kooperace i zdrojem rizik?
- 4) Existují aspekty péče o seniory, které mohou být pro pracovníky zdrojem uspokojení a působit jako prevence syndromu vyhoření?
- 5) Jaké zdroje zvládnutí stresu a prevence syndromu vyhoření lze v zařízení, jako je DPS, využívat a podporovat?

Datum: 7. 6. 2012

Podpis oponenta bakalářské práce:

Mgr. Tomáš Kohoutek